

นลินี อำพันซ์ 2557: ชื่อบ้านนามเมืองจังหวัดบุรีรัมย์: กรณีศึกษาอำเภอพุทไธสง นาโพธิ์ และ บ้านใหม่ไชยพจน์ ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชา ภาษาไทย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ รัชภมณี, ศษ.ด. 298 หน้า

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาที่มาและความหมายของชื่อหมู่บ้าน กลวิธีการตั้งชื่อหมู่บ้าน การเปลี่ยนแปลงการตั้งชื่อหมู่บ้าน และอัตลักษณ์ท้องถิ่นที่สะท้อนผ่านชื่อหมู่บ้าน ในอำเภอพุทไธสง นาโพธิ์ และบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ชื่อหมู่บ้านในอำเภอพุทไธสง นาโพธิ์ และบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากชื่อหมู่บ้านทั้งหมด ที่ปรากฏในทำเนียบท้องถิ่นของอำเภอพุทไธสง นาโพธิ์ และบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ รวมจำนวน 188 ชื่อ

ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้ 1) การศึกษาที่มาและความหมายของชื่อหมู่บ้าน ชื่อหมู่บ้านในอำเภอพุทไธสง นาโพธิ์ และบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ พบที่มาของชื่อหมู่บ้านรวมทั้งหมด 12 ประเภท มากที่สุด คือ ลักษณะภูมิประเทศ รองลงมา คือ พรรณไม้ ตำนานหรือเรื่องเล่า ทิศ ที่ตั้ง สถานที่ ถิ่นฐานเดิม ความเข้าใจผิดของทางราชการหรือคนรุ่นหลัง สัตว์ ขนาด วัตถุ ความเชื่อ บุคคล และอาชีพ ตามลำดับ 2) การศึกษาวิธีการตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอพุทไธสง นาโพธิ์ และบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ พบกลวิธี การตั้งชื่อหมู่บ้าน 2 แบบ มากที่สุด คือ การใช้คำภาษาไทย ได้แก่ การประสมคำ และการใช้คำมูล รองลงมา คือ การใช้คำยืม ได้แก่ คำยืมภาษาเขมร และ คำยืมภาษาบาลีสันสกฤต ตามลำดับ 3) การศึกษาการเปลี่ยนแปลงการตั้งชื่อหมู่บ้าน ชื่อหมู่บ้านในอำเภอพุทไธสง นาโพธิ์ และบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ พบการเปลี่ยนแปลงการตั้งชื่อหมู่บ้าน 3 ลักษณะ มากที่สุด คือ การเปลี่ยนไปเป็น ชื่อใหม่ รองลงมา คือ การเปลี่ยนแปลงศัพท์ และการเปลี่ยนแปลงเสียง ตามลำดับ 4) การศึกษาอัตลักษณ์ท้องถิ่นที่สะท้อนผ่านชื่อหมู่บ้านในอำเภอพุทไธสง นาโพธิ์ และบ้านใหม่ไชยพจน์ พบว่า มีความสัมพันธ์กับอัตลักษณ์ท้องถิ่น 11 ประเภท มากที่สุด คือ ลักษณะภูมิประเทศ รองลงมา คือ ความหลากหลายของพืชพรรณ การตั้งถิ่นฐานใกล้แหล่งน้ำ การบอกทิศทาง ที่ตั้ง หรือแสดงลักษณะเด่นของหมู่บ้าน ความเข้าใจผิดของทางราชการหรือคนรุ่นหลัง ร่องรอยอารยธรรมโบราณ ความหลากหลายของสัตว์ ความสำคัญของพื้นที่ป่า ความเชื่อความเป็นสิริมงคล ความสำคัญของบุคคล และอาชีพ ตามลำดับ

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก